

ВІДПОВІДЬ

на проєкт експертного висновку галузевої експертної ради

Ознайомившись із проєктом експертного висновку галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Назва ЗВО	Полтавський університет економіки і торгівлі
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	7779
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

заклад вищої освіти надає таку **відповідь на нього**:

Мотивовані зауваження до Експертного висновку галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми «Право» за спеціальністю «081 Право» (ID у ЄДЕБО 7779) за першим рівнем вищої освіти

Представники закладу вищої освіти мають бажання взяти участь у засіданні ГЕР

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Мотивовані пояснення щодо проєкту Висновку ГЕР_.pdf</i>	NtQQVxBX331KdHbzSkxLgyXFdyTAdUo81OY4wxELFKI=

***

Шляхом підписання цієї відповіді запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: Нестуля Олексій Олексійович

Дата підпису: 26.05.2023 р.

Проектом Експертного висновку галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми пропонується оцінити рівень відповідності ОП (№ 7779) за критерієм 6 на рівень «Е» головним чином обґрунтовуючи це не повною відповідністю вимогам за підкритерієм 6.1 – академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Зокрема, запропоновано «забезпечити відповідність науково-педагогічних працівників п. 37 Ліц. умов в частині наявності щонайменше п'яти публікацій у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus та Web of Science, саме відповідно до освітніх компонентів ОП», що очевидно, є головним зауваженням, яке вплинуло на оцінку рівня відповідності.

Заклад не може погодитися із викладеними аргументами та пропонуванним на їх основі рішенням із наступних підстав.

Щодо п. 37 Ліцензійних умов слід зазначити, що сформульована вимога не цілком узгоджується із звичайним підходом до інтерпретації так званих диз'юнктивних переліків у нормативно-правових актах. Диз'юнктивні переліки, на відміну від кон'юнктивних, вимагають від суб'єкта правовідносин відповідності одній із наведених умов/вимог, а не усім одночасно.

П. 37 Ліцензійних умов визначає, що відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту визначається:

– на підставі документів встановленого зразка про: *(підпунктами до цього пункту наводиться ще один диз'юнктивний перелік документів, кожен окремо взятий із яких може підтверджувати відповідність науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту);*

– щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років.

Ліцензійні умови не містять жодних вказівок, які б дозволяли тлумачити п. 37 як такий, що вимагає одночасної обов'язкової відповідності обом критеріям відповідності НПП освітнім компонентам.

Такий висновок підтверджується і шляхом застосування логічного тлумачення п. 37. З огляду на те, що він застосовується не лише до науково-педагогічних, але і до педагогічних працівників, для яких не висувається вимога стосовно наявності наукових публікацій.

Звідси випливає, що вимога наявності щонайменше п'яти публікацій у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років має застосовуватися, передусім, до НПП, які за своєю освітою не відповідають освітнім компонентам, які вони забезпечують та, ймовірно, до наукових працівників.

По суті таке ж тлумачення щодо застосування означених вимог до оцінювання рівня відповідності за підкритерієм 6.1 пропонує і НАЗЯВО у роз'ясненнях щодо застосування цього підкритерію:

«Академічна кваліфікація» стосується компетентностей у певній спеціальності, підтвердженням яких є наявність освіти АБО наукова діяльність у цій сфері.»

Див. с. 39: Рекомендації щодо застосування критерії оцінювання якості освітньої програми/ Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року: /ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»». – К., 2020. – 66 с. URL: <https://cutt.ly/mwqRIDt0>

Крім того, формулювання критерію 6.1, а також роз'яснення НАЗЯВО щодо його застосування дозволяють стверджувати, що відсутні підстави для формальної вимоги щодо академічної кваліфікації від науково-педагогічних працівників, які мають підтверджену належну професійну кваліфікацію, яка відповідає предметній області освітнього компонента, який він забезпечує (що не скасовує вимоги щодо відповідності п. 38 Ліцензійних умов, крім випадків, якщо мова йде про виняткові випадки, передбачені цим же п. 38).

Це особливо важливо з урахуванням контексту саме освітньо-професійних бакалаврських програм.

Закладом було надано доволі детальні пояснення стосовно академічної та/або професійної відповідності науково-педагогічних працівників освітнім компонентам, які вони забезпечують.

Слід зауважити, що згідно із Роз'ясненнями НАЗЯВО щодо застосування Критеріїв оцінювання якості ОП «Суттєвим є недолік, який безпосередньо порушує діючу нормативну базу або позначився на набутті компетентностей здобувачем освіти, або унеможливив чи суттєво ускладнив отримання освітніх послуг» (с. 4). Саме наявність суттєвих недоліків є підставою для застосування оцінки рівня відповідності за критерієм Е.

У Експертному висновку ЕГ чи проекті Експертного висновку ГЕР не визначено, яким чином відсутність 5 фахових публікацій у кількох НПП,

залучених до викладання за ОП, вплинула на набуття здобувачами освіти компетентностей, або унеможливила чи суттєво ускладнила отримання освітніх послуг; на відповідність Критерію 6 загалом (зважаючи на те, що обов'язкова вимога щодо наявності 5 фахових публікацій в усіх без виключення НПП як безальтернативна чинними нормативно-правовими актами не встановлена).

За таких обставин мова може йти про фактичне впровадження додаткового формального критерію оцінювання, не передбаченого поточною редакцією Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 11 липня 2019 року № 977.

Така практика не відповідатиме не лише законодавству України, але і суперечитиме Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).

Зокрема, Стандарт 2.5 Критерії для результатів визначає, що «будь-які висновки або судження, зроблені у результаті зовнішнього забезпечення якості, повинні ґрунтуватися на зрозумілих та опублікованих критеріях, які послідовно застосовуються, незалежно від того, чи призводить процес до прийняття офіційного рішення».

Рекомендації щодо застосування цього Стандарту передбачають:

«Зовнішнє забезпечення якості і, зокрема, його висновки, повинні справляти значний вплив на заклади і програми, що оцінюються.

В інтересах рівності і надійності, висновки зовнішнього забезпечення якості ґрунтуються на наперед визначених та опублікованих критеріях, що послідовно інтерпретуються та ґрунтуються на доказах.

У залежності від системи зовнішнього забезпечення якості, висновки можуть бути представлені у різних формах, наприклад, рекомендації, судження або офіційні рішення.»

Відтак, зниження оцінки рівня відповідності акредитованої ОП за критерієм 6 не є достатньо обґрунтованим з огляду на те, що не відповідає Критеріям оцінювання якості ОП (зважаючи на рекомендації щодо їх застосування, розроблені НАЗЯВО), п. 37 Ліцензійних умов (у випадку їх звичайного, а не безпідставно розширеного тлумачення) та Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в ЄПВО.